

Aan de minister en staatssecretaris van
Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur
Mevrouw. F.M. Wiersma en de heer ir. J.F. Rummenie
Postbus 20401
2500 EK DEN HAAG

Den Haag, 16 december 2024

Onze referentie: RDA.2024.134
Betreft: RDA-zienswijze *Op gespannen poot*

Geachte mevrouw Wiersma en geachte heer Rummenie,

Met genoegen bieden wij u namens de Raad voor Dierenaangelegenheden (RDA) de zienswijze *Op gespannen poot - botsende belangen bij interacties tussen gehouden en niet gehouden dieren* - aan.

Op 22 november 2022 hebben uw ambtsvoorgangers de RDA gevraagd een zienswijze op te stellen over de spanning tussen gehouden en niet-gehouden dieren. De RDA is verzocht te reflecteren op de spanning tussen het welzijn en de gezondheid van gehouden dieren enerzijds en het welzijn, de gezondheid en belang van dieren in de natuur én de natuur als geheel anderzijds. De reflectie moet inzicht geven in de vraag hoe op een goede manier gelijktijdig recht gedaan kan worden aan uw verantwoordelijkheden op het gebied van landbouw en natuur.

In de zienswijze *Op gespannen poot* concludeert de RDA dat gehouden dieren en wilde dieren last van elkaar kunnen hebben. Denk bijvoorbeeld aan wilde everzwijnen die een dierziekte kunnen overbrengen op gehouden varkens of niet-gehouden vogels die vogelgriep kunnen verspreiden naar de populatie gehouden vogels. Of aan huiskatten die vogels opjagen of doden. We zorgen voor onze gehouden dieren en laten de wilde dieren het liefst met rust. Maar als de interacties tussen gehouden en niet-gehouden dieren spanningen veroorzaken – en dan gaat het vaak om spanningen tussen mensen - is de vraag: moet er in de situatie ingegrepen worden en zo ja, wanneer en hoe?

De RDA concludeert dat voor iedere situatie maatwerk nodig is. Het is van belang dat er al vroegtijdig nagedacht wordt over situaties waaruit spanningen kunnen ontstaan. En dat de vraagstukken daarbij breed worden bezien: er moet niet alleen naar de directe effecten van een situatie of wijze van ingrijpen gekeken worden, maar ook naar doorwerkingen die op kunnen treden als er al dan niet ingegrepen wordt in een situatie. Zeker bij complexe situaties waarbij de kans op het ontstaan van spanningen groot is, is het belangrijk dat de visie van alle betrokkenen, ook van de mensen die een situatie problematisch vinden, bij de besluitvorming betrokken wordt. Bijvoorbeeld door betrokkenen of vertegenwoordigers daarvan, naast (ervarings)deskundigen en anderen, te betrekken bij een dialoog over het vraagstuk.

In de zienswijze presenteert de Raad zes grondbeginselen voor het omgaan met vraagstukken waarbij sprake is van interacties tussen gehouden dieren en niet-gehouden dieren. Ook geeft de RDA handvatten om de relevante aspecten, waaronder ook de indirecte gevolgen en potentiële doorwerkingen voor mens en dier, inzichtelijk te maken en werkwijzen om tot tijdige en gedragen besluitvorming te komen. Zoals het versterken van signaleringssystemen, iets wat ook in het regeerprogramma als prioriteit benoemd is. Ook is transparantie van belang om spanningen te voorkomen: voor alle betrokkenen en het grote publiek moet inzichtelijk zijn welke feiten, omstandigheden en belangen in een bepaalde situatie meegewogen zijn, hoe die gegevens gewogen zijn en hoe tot een besluit gekomen is.

De RDA hoopt dat deze zienswijze inderdaad inzicht geeft in de vraag hoe op een goede manier gelijktijdig recht gedaan kan worden aan uw verantwoordelijkheden op het gebied van landbouw en natuur. Vanzelfsprekend is de RDA beschikbaar om de zienswijze toe te lichten en uw ministerie nader te adviseren.

Hoogachtend,

Raad voor Dierenaangelegenheden

Mr. drs. Jan Staman

Ir. Marc Schakenraad

Voorzitter

Secretaris-directeur